

> Retouradres Postbus 90653 2509 LR Den Haag

Informateur

Mr. H.D. Tjeenk Willink
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bureau Inspectieraad

Contactpersoon: J. van Dommelen

M: 06-18300362

Jan.van.dommelen@inspectieraad.nl

Kenmerk: [ILT-2021/20371](#)

Datum 8 april 2021
Betreft Aanbod rijksinspecties

Geachte heer Tjeenk Willink,

Het functioneren van de overheid ligt onder een vergrootglas. Daarbij worden vooral problemen in de uitvoering van overheidsbeleid uitvergroot. In de beeldvorming lijkt de balans wel eens zoek. Er gaat immers ook veel goed. Wij geloven dat rijksinspecties een goede rol kunnen spelen in het vergroten van het vertrouwen in het functioneren van de overheid.

Meer vertrouwen vergt inspanningen van alle onderdelen van de overheid. Rijksinspecties leveren een bijdrage door de naleving van wetten te bevorderen. En zeker ook door signalen af te geven over de kwaliteit van de uitvoering van overheidstaken of over nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen/risico's. Die signalen kunnen aanleiding zijn om de koers in beleid en uitvoering aan te passen. Bijvoorbeeld in de vorm van uitvoerings- en handhaafbaarheidstoetsen bieden die signalen handelingsperspectief bij de afwegingen die door kabinet en parlement worden gemaakt. Rijksinspecties kunnen bijdragen aan vertrouwen door als tegenkracht binnen de overheid de vinger op de zere plek te leggen. En door te benoemen wat goed gaat.

Daarbij willen we nog meer dan voorheen het perspectief van de burger centraal stellen. Rijksinspecteurs, die dagelijks in de praktijk opereren, zijn in een goede positie om te zien wat burgers verwachten en ervaren en waar zij in de knel komen. We willen die oriëntatie op burgers (en bedrijven en organisaties) verder versterken, door hen meer te betrekken bij de afwegingen die we in het toezicht maken.

Om die bijdrage te kunnen leveren is het essentieel dat er in de samenleving geen twijfel bestaat over de rolvastheid van rijksinspecties. Door de rollen van de inspecties duidelijk te benoemen en juridisch te verankeren kunnen we tegenspel bieden tegen de perceptie bij het publiek dat inspecties zich in hun oordeelsvorming zouden laten beïnvloeden door wat politiek of beleidsmatig gezien 'het beste uitkomt'. Daarom pleiten wij voor een Wet op de rijksinspecties, waarin de onafhankelijke positie van rijksinspecties een stevige wettelijke basis krijgt. Met de keuze voor zo'n wet laat het nieuwe kabinet de maatschappij zien dat het oog heeft voor het belang van onafhankelijke inspecties en voor het belang van hun signalerende rol in het overheidsbeleid.

Belangrijk is ook dat taken en middelen met elkaar in balans zijn. Net als voor de uitvoeringsorganisaties, waarvoor recent stappen zijn gezet, geldt ook voor inspecties dat zij hun taken alleen naar behoren kunnen vervullen als de randvoorwaarden in tijd, geld, personeel en ICT

op orde zijn. Daarbij is het belangrijk dat de rijksinspecties binnen de kaders van de toegekende middelen zelf de prioriteiten voor hun toezichtactiviteiten bepalen. Ook dat bevordert de geloofwaardigheid van het onpartijdige optreden van de inspecties.

De wettelijke verankering van de onafhankelijke positie van rijksinspecties is noodzakelijk, temeer omdat we - anders dan sommigen bepleiten - onderdeel willen blijven van de ministeries. Dat is belangrijk, omdat de inspanningen en de resultaten van het toezicht daardoor direct onder de ministeriële verantwoordelijkheid blijven vallen. Op die manier verwachten wij meer impact dan wanneer inspecties organisatorisch 'op afstand', dat wil zeggen buiten de departementale organisatie zouden worden geplaatst.

De voorbereiding en uitvoering van beleid kunnen niet zonder kritische reflectie, op de ontwikkelingen in de samenleving als geheel en binnen de overheid in het bijzonder. Rijksinspecties leveren een belangrijke bijdrage aan die reflectie. Die bijdrage wordt nog effectiever met een sterkere juridische basis onder hun onafhankelijke positie in de vorm van een Wet op de rijksinspecties, en met zeggenschap over de voor de inspecties beschikbare budgetten.

Met vriendelijke groet,
namens de rijksinspecties,

Jan van den Bos,
voorzitter Inspectieraad